

Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet
postmottak@fad.dep.no

Oslo 22. april 2013

Høring – «Hindre for digital verdiskapning» - Rapport fra utvalg som har vurdert muligheter og hindringer for digital verdiskapning

Vi viser til høringsbrev 17.1.2013, deres ref: 13/142.

TV 2 AS er en høyteknologisk industriell aktør med en sammensatt virksomhet, både i tradisjonelle digitale næringer og i ny virksomhet, i drift og teknologisk utvikling, alene og i samarbeid med andre. Virksomheten innebærer at TV 2 både er rettighetshaver til eget og bruker av tredjeparts beskyttede verk og frembringelser.

Det er viktig å understreke betydningen av de norske kringkastingsmiljøene for utvikling av tradisjonelt norsk innhold og nye tjenester. Kompetanse og utviklingsressurser for nye tjenester vil kunne gå tapt dersom de norske kringkasterne og innholdsprodusentenes situasjon svekkes, nettopp fordi nye prosjekter utvikler seg i samspill med disse. Fremtidens immaterielle tjenesteutvikling er naturligvis avhengig av at det produseres nytt innhold – i bred forstand- og ikke bare gjøres gjensalg og gjenbruk av allerede utviklet innhold.

Utbygging av og sikring av aktørenes tilgang til de forskjellige nett og kundene, er helt vitalt når det skal tilrettelegges eller fjernes hindre for digital verdiskapning. Enhver usikkerhet her, uansett hvor liten har en direkte «chiling effect». Hvor infrastruktureierne har faktisk monopol, må man også sikre at aktørene gis tilgang til markedene gjennom disse.

Norske virksomheter er i internasjonal sammenheng ofte små. Mye av årsaken til at de mangler forståelse for risikobildet og også mangler intern kompetanse for å møte dette skyldes nettopp størrelsen. Hvis man ønsker å understøtte ny virksomhet må fellesskapet tilrettelegger en fortløpende oppdatering av det digitale trusselbildet og kombinere dette med konkrete praktiske tilbud om bistand.

Det må også skje utvikling av forvaltningens, politiets og påtalemyndighetens evne til reaksjon overfor de aktører som truer sikkerheten og derigjennom skader både enkeltindivider, tjenesteutviklingen og samfunnet i stort.

Det er viktig å peke på at statlige virkemidler selv om de er ment å skape utvikling, også kan virke hemmende, særlig i et lite marked. Et eksempel fra TV 2s område er naturligvis NRK som utvikler tilbud om avanserte gratis-tjenester, fullfinansiert gjennom lisens og utviklet i samarbeid med andre offentlige eller statsstøttede tjenester. (Yr.no er et eksempel, etableringen av en ny trafikkportal med NRK som vesentlig medspiller et annet, en eventuell gratis tilgjengeliggjøring av hele NRKs audiovisuelle produksjonsarkiv et tredje). Mot høy kvalitet og «gratis» er det umulig for selvfinansierende konkurrenter å ta risiko eller konkurrere.

At det gis tilgang til offentlig produserte/finansierte datasamlinger/-strømmer kan ikke understrekes sterkt nok. TV 2 har tidligere bedt om at NRKs produksjon, som annen

offentlig finansiert informasjon, stilles til rådighet for andre virksomheter, nettopp for å understøtte utviklingen av nye tjenester og produkter. Vi er således skeptisk til at NRK selv skal utvikle det i norsk sammenheng enorme materialet - som er og vil bli produsert - og tilby dette i monopolistiske gratistjenester.

Tiltak og støtte bør begrenses til og fokuseres mot de åpenbart berettigede støtteformål, på plattformnøytralt grunnlag. (TV 2 ser NRKs sentrale allmennkringkasterproduksjon som et slikt støtteverdig formål, i et lite land som Norge, men sideaktivitetene og kommersielle aktiviteter skal og må vurderes i et helt annet lys).

Generelt må man gi norske i utgangspunktet selvfinansierte virksomheter, stabilt like gode vilkår eller justerte vilkår slik at de kan konkurrere i forhold til de internasjonale og de subsidierte virksomhetene. Her må en rekke reguleringer ettergås. Utvalget beskriver dette som den bredere næringspolitikken på side 39, og feltene berøres også i note 20 under pkt. 33.

De betydelige – men ubegrunnede – særnorske innskrenkningene i sponsorreguleringen for norske kringkastere og norske tilbydere av audiovisuelle tjenester er et eksempel på dette. At dette hemmer både utviklingen av norske tjenester for distribusjon av slikt materiale og nytt norsk innhold som sådant, er TV 2 ikke i tvil om.

Beskrivelsen av de kompliserte patentspørsmålene er etter TV 2s oppfatning dekkende. Vi ser – som utvalget – at det bør være en offentlig oppgave å gi informasjon om de kompliserte reguleringene og rådgi i konkrete prosjekter. Høykvalifisert og effektiv rådgivning i en innledende fase, vil være et av de viktigste tiltakene som kan iverksettes. Vi ser at Hargreaves på side 77 1. spalte anbefaler det samme.

TV 2 har både som produsent av rettigheter (både opphavs- og tekniske frembringelser), kjøper, utnytter og lisenshaver, talt for at man må åpne for en utvidet og lovfestet «fair use-tilnærming» når man skal regulere vernets grenser i en ny digital situasjon. Men det må være balanse slik at de rettigheter samfunnet faktisk lovbeskytter også blir vernet av det offentlige og i de tidsrom man bestemmer seg for at de skal ha vern. En forutsigbar effektiv beskyttelse er selve grunnsteinen i en fungerende inntektsmodell.

TV 2 vil til det vi oppfatter en utvalgets kritikk av rettighetshaversiden, bemerke at reaksjoner på eklatante og økonomisk sett belastende krenkelser av opphavsrettigheter fra enkelte privatpersoner og mindre «private» miljøer både er forståelig og nødvendig. At det er en «privatperson» som volder direkte skade kan vanskelig ha noen betydning.

For mediene er konsekvensen av at beskyttelsen ikke er til stede i tilstrekkelig grad, at kundene/brukerne flytter seg fra fungerende selvfinansierende «analoge» markeder og over i digitale systemer hvor inntektsmodellen ikke finnes eller fungerer dårlig.

TV 2 har i erkjennelse av dette gitt sin tilslutning til at det må velges enkle og effektive løsninger, om nødvendig rettet mot alle ledd i kjeden. Det må kunne åpnes for å pålegge distribusjonsbegrensninger og gjøres praktiske inngrep gjennom tjenesteytere/ISP for å håndtere de situasjoner som oppstår. TV 2 har pekt på at yringsfriheten må sikres i avveiningen - og at saksbehandlingen må være sikker.

Når det etterlyses «gode ordninger for lovlig tilgang til innhold» ser man sjelden at de store forskjellene innenfor markedet vektlegges. Produksjonskostnader på en bok skrevet av en enkelt forfatter, en plateinnspilling, et fjernsynsprogram eller en spillefilm(-serie) er vesensforskjellige. Når «gode ordninger» ofte leses som «enkle og svært billige løsninger

som kan tilby det samme som (konkurrere med) ulovlige gratistjenester» blir diskusjonen irrelevant.

Også TV 2 ser det helt nødvendig at man sikrer mulighet for en gjennomførbar og effektiv multi-territoriell klarering. Nettopp fordi Norges marked og utviklingsmiljø er så lite er det en vesentlig konkurransefaktor at norske selskapers frembringelser ikke lukkes inne.

Et poeng her er at rammebetingelser, lovgivning og forvaltningssystemer må tilpasses slik at typisk kringkasterne og produsentene - som sitter med omfattende, men dog konkrete begrensede rettigheter - kan skalere opp og tilby produksjonene i markedene i og utenfor Norge, dersom eller når en mulighet åpner seg.

Det kan vurderes innføring av en øket bruk av tvangslisensiering (hvor en tredjepart avgjør tvist om vederlagskrav, mens samtykke til bruk ikke er nødvendig). Forutsatt at de ideelle rettigheter respekteres kan en slik tvangslisensløsning med en konkret tvisteløser - av effektivitetsgrunner - være å foretrekke fremfor avtalelisenssystemer. (Forutsatt at man gir en dekkende styring for tvisteløserens avgjørelser).

Mye av utviklingen og idéskapingen skjer i arbeidsforhold. De ansattes inntekt er da sikret før det kommer avkastning på frembringelsen. Opphavsrettens begrunnelse tilsier derfor at arbeidsgiver sikres inntjening og avkastning for å videreføre risikabel videreutvikling. Særregelen for dataprogrammer i åndsverklovens § 39 g har et prinsipp og en formodning som er i tråd med de reelle moderne samfunnsforholdene. Man bør derfor i europeisk sammenheng, vurdere mer fritt om en slik formodning eventuelt bør gjøres generell for alle immaterielle frembringelser i arbeidsforhold.

At «oppstartsbedrifter» eller deler av aktørene i et marked, gis særlig favorable vilkår på rettighetshavernes bekostning og i eksisterende aktørers/konkurrenters disfavør, ser vi som problematisk. Tilrettelegging må skje gjennom generelle tiltak og tilrettelegging for varig drift og verdiskaping.

Det er som utvalget sier, vanskelig å trekke konklusjoner. Det er imidlertid åpenbart at norske virksomheter og norsk utvikling innen digital verdiskaping, er avhengig av generelt optimal tilrettelegging og minst like vilkår som de internasjonale virksomhetene, som nå ønsker å utnytte den i utredningen omtalte digitale brukerkompetansen - i motsetning til produksjons- og utviklingskompetansen - så lenge det norske samfunnet har økonomi til å betale.

Med vennlig hilsen
For TV 2 AS

Theo Jordahl
adv.